

Kadernota 2024-2027

inclusief Voorjaarsnota 2023

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Beslispunten	5
3. Uitgangspunten Begroting 2024 en meerjarenraming	6
4. Beleidsontwikkelingen	7
5. Autonome mutaties – Voorjaarsnota 2023	12
6. Nieuw beleid CUP 2024 – 2025	21
7. Overig nieuw beleid	24
8. Investerings	30
9. Ontwikkeling reserves	32
10. Subsidieplafond 2024	33

1. Inleiding

Algemeen

Voor u ligt de Kadernota 2024 - 2027.

In deze Kadernota zijn de uitgangspunten voor het opmaken van de ontwerp begroting 2024 en meerjarenraming 2025 - 2027 opgenomen, evenals voorstellen voor nieuw beleid voor 2024 en voor het College Uitvoerings Programma (CUP) voor de jaren 2024 en 2025. Verder zijn in dit stuk actuele ontwikkelingen opgenomen, welke (nu nog) geen aanvullend budget vragen. Daarnaast is in Hoofdstuk 5 onder de autonome mutaties de Voorjaarsnota 2023 opgenomen.

De Meicirculaire 2023 wordt eind mei 2023 verwacht. De financiële gevolgen hiervan konden niet in deze kadernota worden verwerkt. U wordt hierover via raadsbrief geïnformeerd en de gevolgen worden uiteraard wel verwerkt in de Begroting 2023 en meerjarenraming.

Ook de financiële gevolgen van de Voorjaarsnota 2023 en de ontwerp Begroting 2024 van de SED organisatie -hoewel nog niet vastgesteld door het Algemeen Bestuur- zijn verwerkt in deze kadernota. Het betreft hier immers ramingen van te verwachten baten en lasten.

In deze inleiding treft u verder een overzicht op hoofdlijnen van de financiële consequenties van deze kadernota aan, met een korte toelichting per onderdeel.

Leeswijzer:

In Hoofdstuk 2 zijn de beslispunten inzake deze Kadernota gepresenteerd;

In hoofdstuk 3 zijn de uitgangspunten voor het opmaken van de Begroting 2023 opgenomen;

In Hoofdstuk 4 treft u recente beleidsontwikkelingen per programma aan ;

In Hoofdstuk 5 treft u de Voorjaarsnota 2022/Autonome ontwikkelingen aan;

In Hoofdstuk 6 treft u voorstellen voor nieuw beleid inzake het CUP voor 2024 en 2025 aan;

In Hoofdstuk 7 treft u voorstellen voor overige nieuw beleid 2024 aan;

In Hoofdstuk 8 treft u voorstellen inzake Investerings aan;

In Hoofdstuk 9 treft u de geraamde ontwikkeling van de reserves aan;

In Hoofdstuk 10 treft u het voorstel inzake het Subsidieplafond 2024 aan.

Financiële consequenties van de Kadernota 2024 – 2027

In deze Kadernota worden in verschillende hoofdstukken de voorgestelde mutaties toegelicht. In dit hoofdstukje wordt een totaaloverzicht van alle voorstellen gepresenteerd, met daarbij een korte toelichting van de onderdelen en -waar van toepassing- een verwijzing naar de uitgebreide toelichting in de nota.

Een negatief bedrag betekent hogere uitgaven/lagere inkomsten; een positief bedrag betekent lagere uitgaven/hogere inkomsten. Bedragen x € 1.000.

Overzicht financiële consequenties

	2023	2024	2025	2026	2027
Ruimte na de raad van 30 mei 2023	-42	282	1.970	452	-139
Voorjaarsnota	-824	-970	-1.193	-1.647	-2.112
CUP	-88	-105	-30	-30	-30
Overig nieuw beleid	-229	-316	-306	-207	-207
vrijval stelpost indexatie SED	152	306	458	610	610
Indexatie		-584	-672	-760	-848
ruimte na de Kadernota	-1.031	-1.387	227	-1.582	-2.726

Toelichting financiële consequenties

Ruimte na de raad van 30-5-2023:

De startruimte is de financiële ruimte na de raad van 30 mei 2023.

In de volgende drie regels zijn de financiële gevolgen opgenomen van de verschillende onderdelen van deze kadernota: De Voorjaarsnota 2023 (inclusief bijdrage SED als gevolg van Voorjaarsnota 2023 en begroting 2024), De CUP 2024-2025 en het overige nieuw beleid.

Vrijval stelpost indexatie SED:

In de Voorjaarsnota 2022 is deze stelpost opgenomen ter (gedeeltelijke) dekking van eventuele bijstellingen van de SED Begroting als gevolg van indexatie. Nu alle indexatiegevolgen bij de SED Organisatie zijn opgenomen in deze stukken kan deze stelpost vrijvallen.

Indexatie:

Voor indexatie is aangesloten bij de indexatie zoals opgenomen in de Meicirculaire 2023.

Voor de jaren 2024 t/m 2026 is in de meerjarenraming 1,4% gehanteerd. Dit wordt 3,9% voor dienstjaar 2024 (+ 2,5% is ca. € 336.000 structureel) en voor 2025 t/m 2027 wordt nu uitgegaan van 1,6% per jaar (+ 0,2 % is cumulatief ca. € 27.000 per jaar).

Voor indexatie op de bijdragen aan GR-en wordt het uitgangspunt van de regietafel NHN gehanteerd: 7,1% in 2024 en 3,5% over 2025, 2026 en 2027. Daar we in de meerjarenraming 2,3% hebben toegepast moeten we vanaf 2024 structureel € 248.000 bijramen en voor 2025 t/m 2027 cumulatief € 61.000 per jaar.

2. Beslispunten

Wij stellen u voor:

1. In te stemmen met de uitgangspunten voor het opstellen van de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027;
2. In te stemmen met de voorgestelde autonome mutaties in de Voorjaarsnota 2023 en de begroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2027 conform te wijzigen;
3. In te stemmen met de voorstellen voor nieuw beleid CUP 2024-2025 en overig nieuw beleid en deze opnemen in de begroting 2023, de begroting 2024 en meerjarenraming 2024-2027;
4. In te stemmen met de gevraagde investeringsbudgetten en de financiële gevolgen opnemen in de begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027;
5. In te stemmen met instelling van de bestemmingsreserve Oekraïne en storting daarin in dienstjaar 2023 van € 1.921.000 vanuit de algemene reserve;
6. In te stemmen met onttrekking van € 26.000 uit de bestemmingsreserve Verkiezingen;
7. In te stemmen met onttrekking van € 18.000 uit de bestemmingsreserve Oekraïne;
8. In te stemmen met de hoogte van de subsidieplafonds per werksoort, zoals aangegeven in deze kadernota.

3. Uitgangspunten Begroting 2024 en de meerjarenraming

Voor berekening van de financiële gevolgen van te verwachten prijs- en looninflatie is in deze Kadernota 2023 - 2027 uitgegaan van de volgende indexering:

Algemene prijsinflatie *Indexatie meicirculaire 2023*
Voor prijsgevoelige budgetten wordt de prijsindexatie uit de meicirculaire 2023 verwerkt.

Salarissen *Indexatie meicirculaire 2023*
Voor salarissen wordt de loonindexatie uit de meicirculaire 2023 verwerkt. Inmiddels is er een nieuwe CAO 2023. De financiële gevolgen daarvan worden middels een begrotingswijziging op de begroting 2023 structureel verwerkt.

Tarieven en heffingen *indexatie meicirculaire 2023*
Dit percentage wordt toegepast op Secretarieleges, Onroerendezaakbelastingen, Havenrechten, Marktgeld en Rioolheffing.
Afvalstoffenheffing wordt mede bepaald door de HVC-tarieven. Deze zijn nog niet bekend .

Rente op nieuwe investeringen *3,5%*
Dit percentage is gebaseerd op het rentepercentage van een lening van de BNG Bank met een looptijd van 20 jaar.

Rente op bestaande investeringen *Rente omslagpercentage*
Dit is het percentage wat berekend wordt door de verwachte rentelasten te delen door de Boekwaarde van de activa.

Algemene uitkering gemeentefonds *Meicirculaire 2023*
Er wordt uitgegaan van het systeem van lopende prijzen. Dit betekent dat rekening wordt gehouden met de compensatie voor loon- en prijsstijgingen.

Bijdrage Gemeenschappelijke regelingen *+ 7,1 %*
De indexatie is gelijk aan de indexatie die is gehanteerd door de Regietafel Noord Holland Noord voor de kadernota 2024 voor de GR-en. Dit indexatiecijfer is een gewogen gemiddelde van de loonindex (7,5%) die voor 70% meetelt en de prijsindex (6,1%) die voor 30% meetelt. In de indexatiecijfers zit een 'inhaalindexatie' van 3,6% over de jaren 2021 en 2022: achteraf is gebleken dat de werkelijke inflatie in deze jaren 3,6% hoger was dan de geraamde indexatie. Voor de jaren na 2024 wordt gerekend met 3,5% indexatie.

Subsidies (alle sectoren) *+ 7,1%*
Voor de indexatie wordt aangesloten bij de indexatie voor de bijdragen aan GR-en.

SED organisatie *Begroting 2024 SED organisatie*
Voor de bijdrage aan SED organisatie wordt uitgegaan van de Begroting 2024 van de SED organisatie.

4. Beleidsontwikkelingen

in dit hoofdstuk worden actuele ontwikkelingen op de diverse beleidsterreinen toegelicht waar op dit moment (nog) geen aanvullend budget voor wordt gevraagd.

Programma 1 Bestuur en dienstverlening

Bestuur en ondersteuning

Voorziening pensioenen en wachtgeld wethouders

Pensioenen worden conform wetgeving geïndexeerd, waarbij wordt aangesloten bij de indexatie van het ABP. Doorrekening van indexatie vindt aan het einde van het jaar plaats.

Wet Versterking participatie decentrale overheid

In 2023 is de wet Versterking participatie decentrale overheid in behandeling genomen bij de Tweede Kamer. Deze wet ziet toe op het wijzigen van de inspraakverordening naar een (inspraak- en) participatieverordening. Hiermee wordt participatie door inwoners en maatschappelijke partijen verankerd in de wet, inclusief het uitdaagrecht (de mogelijkheid voor inwoners om bestaande taken van gemeenten over te nemen). Op dit moment is het nog niet duidelijk hoeveel budget hiervoor nodig is in 2024. Wij volgen de ontwikkelingen op de voet en werken aan een procesvoorstel.

Dienstverlening

In 2023 wordt een uitvoeringsplan opgesteld om de dienstverlening te verbeteren. Daarvoor is een projectleider aangetrokken. Op basis van dit uitvoeringsplan starten we in 2023 met dit project en dat loopt door richting 2024. Daarvoor zijn ook middelen nodig. Het uitvoeringsplan legt de basis voor betrokken en betrouwbare dienstverlening. Dit betekent dat wij betrokken zijn met elkaar en onze omgeving, dat wij inwoners en ondernemers betrekken, dat wij meedenken en ons verplaatsen in ons handelen in de ander. Dat we servicegericht zijn en ondersteunend. Het betekent dat we betrouwbaar zijn (afpraak is bij ons afspraak) en dat wij vertellen wat er kan en ook duidelijk zijn waarom iets niet kan. Inwoners en ondernemers moeten kunnen rekenen op klantvriendelijke en bereikbare medewerkers. We onderzoeken bovendien wat efficiënter opgepakt kan worden, bijvoorbeeld via robotisering en digitalisering.

SED-organisatie

Gezien de steeds complexere taken die gemeenten uitvoeren, zijn we er van overtuigd dat we de ambtelijke samenwerking nodig hebben om adequaat en doeltreffend te zijn. Dan kan het helpen als we beleid harmoniseren. Dit nemen we mee in besluitvormingsprocessen als de mogelijkheid zich voordoet. Centrale huisvesting kan ook bijdragen aan efficiënter werken en mogelijk kosten besparen. In 2023 brengen we de huidige situatie in beeld (zowel vanuit organisatorisch als financieel oogpunt) en deze gaan we vergelijken met de situatie in de markt en veranderende inzichten (mede door het hybride werken) zodat op basis van dit onderzoek er een visie en beeld ontstaat ten aanzien van de gewenste huisvestingssituatie. Dit krijgt dan in 2024 een vervolg via een projectopdracht.

Het is verder nodig dat de SED-organisatie zich kan door ontwikkelen om invulling te kunnen blijven geven aan de toegenomen complexiteit van taken. We vinden het belangrijk dat mede daartoe een toekomstvisie wordt ontwikkeld.

Regionale samenwerking

Regionale samenwerking is een vanzelfsprekendheid en dat willen we verder optimaliseren. Daartoe zijn middelen beschikbaar gesteld. Wij nemen onze verantwoordelijkheid en worden vertegenwoordigd in de regionale samenwerkingsverbanden, zoals Pact van Westfriesland.

Programma 2 Ruimte

Beheer openbare ruimte

Beheer openbare ruimte

In 2022 en begin 2023 is het 'Beheerplan kapitaalgoederen openbare ruimte 2016-2025' geëvalueerd. Uit de evaluatie van het beheerplan en de jaarplannen zijn de beschikbare middelen vergeleken met de kaders die in 2016 door de gemeenteraad zijn vastgesteld. Ten aanzien van het Besluit begroting en verantwoording (Bbv) dient bij fluctuaties van kosten voor het onderhoud van de openbare ruimte een 'Voorziening' te worden ingericht. Ten tijde van het opstellen van het 'Beheerplan kapitaalgoederen openbare ruimte 2016-2025' is voor het opvangen van de fluctuaties in kosten een 'Reserve Onderhoud kapitaalgoederen' ingericht. Voor het inrichten van de Voorziening 'Onderhoud Kapitaalgoederen' wordt de Reserve 'Onderhoud Kapitaalgoederen' overgeheveld naar de voorziening. Voor de jaarlijkse benodigde dotatie en de onderhoudskosten voor de resterende planjaren 2024 en 2025 ontvangt de raad een voorstel met dekking.

Meerjarig onderhoudsplan (MJOP) eigen vastgoed

In 2023 moeten de MJOP 's worden herzien. Het vorige MJOP is vastgesteld in 2019 en de kostenstijging na 2019 bedraagt bijna 40%, onder andere door hogere kosten voor materialen, grondstoffen en personeel. Deze kostenstijging is nog niet verwerkt in het vorige MJOP. Om het huidige vastgoed in stand te kunnen houden volgens onderhoudsniveau 3 zullen de fors gestegen materiaalkosten moeten worden meegenomen in het nieuwe MJOP.

Duurzaamheid en Milieu

Enkhuizen is een duurzame gemeente, we willen een actieve bijdrage leveren aan klimaatverbetering om toekomstbestendig te blijven. We willen de uitstoot van CO2 reduceren door het verduurzamen van de gebouwde omgeving en het vervoer. Dit doen we door bewoners en bedrijven actief te informeren over de verduurzaming van hun woning, bedrijfsgebouwen en mobiliteit. Duurzaamheid doe je samen. Daarom wordt er gezocht naar koppelkansen om de verduurzaming verder te brengen. Dit gebeurt door wijkuitvoeringsplannen op te stellen met bewoners en door bij nieuwbouwprojecten en bedrijfsinitiatieven naar koppelkansen met de omliggende omgeving te kijken.

Voor het opwekken van duurzame energie worden kaders opgesteld en onderzocht waar er mogelijkheden liggen om daadwerkelijk grootschalig duurzame energie op te wekken (zoekgebieden RES). Er wordt daarbij ook onderzocht welke rol de gemeente bij de uitvoering wil innemen.

Bij nieuwbouwplannen onderzoeken we de mogelijkheden voor een zo'n duurzaam mogelijke uitvoering en kijken we naar koppelkansen met de omliggende bestaande bouw.

Verduurzamen eigen vastgoed

Vanaf 2024 gaan we starten met de routekaart verduurzamen eigen vastgoed. De strategie en het beleid voor verduurzaming van eigen vastgoed zal in 2023 afgerond worden.

Afval

Het budget voor afvalinzameling en – verwerking wordt geïndexeerd op basis van de gebruikelijke indexaties. Eventuele extra kosten en baten van implementatie van het Afvalbeleidsplan worden voorgelegd aan de raad. Op basis van de DVO HVC evaluatie worden nieuwe afspraken gemaakt met HVC.

Ruimtelijke Ontwikkelingen

Omgevingswet

Aanbesteding voor de omgevingsvisie en pilot omgevingsplan zal in mei 2023 zijn afgerond. Pas dan blijkt of het budget hiervoor toereikend is of dat er extra middelen nodig zijn.

Programma 3 Samenleving

Sociaal domein

Wat gebeurt er om ons heen?

In het sociaal domein zien we een aantal trends en ontwikkeling welke zowel landelijk maar ook in onze gemeente spelen.

Leefstijl en preventie

Er is toegenomen aandacht voor vroegtijdige signalering van risicovolle situaties en tijdige interventie ter voorkoming van zwaardere ondersteuning en zorg. Er is meer focus op behoud van gezondheid en eigen kracht door aanpassing van leefstijl en preventie.

Wetgeving

Met de decentralisaties van 2015 zijn de taken en de verantwoordelijkheden van gemeenten in het sociaal domein fors toegenomen. Dit vraagt in toenemende mate van gemeenten balans te zoeken tussen een goede invulling van de verantwoordelijkheid voor kwetsbare en minder zelfredzame inwoners, en aan de andere kant een verantwoorde beheersing van de uitgaven. Nieuwe wetgeving leidt ook de komende jaren tot extra taken voor de gemeente. Zo zal de doordecentralisatie van Beschermd wonen gaan plaats vinden. Wanneer is nog niet duidelijk. De decentralisatie van maatschappelijke opvang is uitgesteld tot 2026.

Druk op het zorgstelsel

De druk op het zorgstelsel is groot. Als gevolg van de vergrijzing en toenemende vraag stijgt het aantal cliënten. Hulpvragen worden complexer en de kosten stijgen. Het beroep op vrijwilligers en mantelzorgers neemt toe. Als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt groeit ook de druk op professionals.

Daarnaast hebben de afgelopen jaren verschillende maatschappelijke crisissen elkaar in hoge snelheid opgevolgd: de coronacrisis, toename van vluchtelingen, stijgende energieprijzen en inflatie. Dit heeft impact op inwoners en leidt ondanks inspanningen op het gebied van leefstijl en preventie tot een toename in de zorg- en ondersteuningsbehoefte.

Inzet in het sociaal domein in de volle breedte

De ontwikkelingen in het domein staan niet op zichzelf. We hebben al onze wettelijke taken uit te voeren, die zoveel mogelijk aansluiting moeten vinden bij ambitie en doelstellingen (o.a. actualiseren van beleid en verordeningen, omgevingswet, huisvesting statushouders) en lopende projecten door crisis op te vangen (Oekraïne, energietoeslagen). Hierbij streven we binnen de SED-organisatie naar integraliteit; vanuit de leefwereld van onze inwoners moeten we opdrachten in samenhang oppakken en vanuit eenduidig perspectief oppakken.

Eenzaamheid:

Eenzaamheid onder jongeren en ouderen kan ook verlicht worden in combinatie met de manier van wonen. Enerzijds sluiten we aan bij de doelstellingen van de Taskforce Wonen en Zorg waar een woonvisie wordt opgesteld. Tegelijk zoeken we naar lokale invulling van de doelstellingen, bijvoorbeeld door te verkennen of we dit op kunnen hangen aan de prestatieafspraken met Welwonen. In 2024 en 2025 verkennen we deze opties. Indien zich een concrete kans voordat zal dit via een apart voorstel ter besluitvorming worden ingebracht.

Brede toegang tot WMO:

Wmo-voorzieningen moeten ook bereikbaar zijn voor inwoners die dit zelf minder makkelijk kunnen regelen. Indien noodzakelijk komt de gemeente bij oudere mensen aan huis en biedt regelingen proactief aan. De concrete uitwerking wordt opgepakt via enerzijds de inclusie-agenda. Daar wordt via een participatief traject met doelgroep een prioritering uitgewerkt en voorstellen inclusief financieel component gedaan. Anderzijds wordt dit meegenomen in het proces verkennen van de verbetering van toegang.

Opvang ontheemden Oekraïne

De SED gemeenten delen alle kosten en opbrengsten voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne met elkaar en verrekenen dit aan het eind van het project. In 2023 lopen de gemeentelijke opvanglocaties in Drechterland en Enkhuizen door.

Medio 2023 zal ook de Schuilhoeve in Grootebroek in gebruik worden genomen voor opvang van een Oekraïens weeshuis en een deel van het voormalig politiebureau ingezet worden voor de opvang/huisvesting van de circa 30 begeleiders van de kinderen. De verbouwing van het politiebureau betreft transitiekosten die 1-op-1 door het Rijk vergoed zullen worden.

Per gemeentelijke opvangplek (GOO) wordt € 83 per etmaal vergoed vanuit het Rijk. Van dit bedrag moeten kosten als het leefgeld, huur van de units, Schuilhoeve en politiebureau, stroomvoorziening, ambtelijke inzet, etc. betaald worden.

In de particuliere opvang (POO) verblijven nog enkele tientallen Oekraïners binnen de drie gemeenten. Voor hen geldt een vergoeding van € 210 per maand per ontheemde. Uit deze vergoeding wordt het leefgeld betaald en de ambtelijke inzet.

Sport, Cultuur en Recreatie

Een gezonde generatie in 2040

Voor 2023 tot en met 2026 is er een nieuwe Brede Specifieke Uitkering regeling (SPUK) beschikbaar, gericht op het stimuleren van gezondheid, sport en bewegen, cultuurparticipatie en het versterken van de sociale basis.

In de regeling komen afspraken uit verschillende akkoorden samen: het Hoofdlijnen Sportakkoord II, het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Preventieakkoord.

De regeling bestaat uit drie inhoudelijke hoofdthema's:

- Sport, bewegen en cultuur
- Gezondheid en sociale basis
- Ondersteunende onderdelen

De bundeling van de geldstromen maakt het voor gemeenten mogelijk stevig en meer in samenhang in te zetten op preventie. Het gaat erom dat gemeenten op integrale wijze van betekenis zijn voor inwoners in een kwetsbare positie. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040; weerbare, gezonde inwoners die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis.

Informatiepunten Digitale Overheid (IDO's)/bibliotheekwerk

Digitalisering heeft de maatschappij in een hoog tempo veranderd. Dienstverlening van overheden en bedrijven is steeds vaker digitaal. Voor veel inwoners is dat ingewikkeld. Ongeveer 2,5 miljoen Nederlanders vinden het moeilijk om te werken met een computer, smartphone of tablet. Om de inwoners te helpen zijn er Informatiepunten Digitale Overheid ingesteld bij de bibliotheken, waar mensen met allerlei hulpvragen aankloppen. Medewerkers van de informatiepunten krijgen niet alleen specifieke vragen over digitale overheidsdiensten, ook wordt hulp gevraagd over digitalisering in het algemeen. Momenteel zijn er zo'n 600 IDO's in 306 gemeenten. Tussen 2019 en 2022 werden de IDO's gefinancierd door de Manifestgroep en de Koninklijke Bibliotheek. Sinds 1 januari 2023 ligt de financiering van de IDO's bij de gemeenten. Gemeenten krijgen hiervoor een specifieke uitkering (SPUK) van het Rijk om de bestaande IDO's te kunnen bekostigen.

Een toegankelijke bibliotheekvoorziening voor iedereen

De bibliotheek krijgt een steeds belangrijkere rol in onze maatschappij. Het is niet alleen een plek die toegang geeft tot boeken en informatie maar ook een plek voor ontmoeting, debat, educatie, kunst en cultuur. De bibliotheek draagt bij aan de persoonlijke ontwikkeling van inwoners en verbetert hun maatschappelijke kansen. Staatssecretaris Uslu (Cultuur en Media) wil iedere inwoner toegang geven tot een volwaardige bibliotheekvoorziening. Hiervoor heeft elke gemeente een toekomstgerichte bibliotheekvoorziening nodig. Dat houdt concreet in dat gaten in het fysieke bibliotheeknetwerk worden gedicht en dat de online bibliotheek wordt uitgebreid. Daaraan gekoppeld wil de Staatssecretaris ook een zorgplicht voor gemeenten instellen, zodat de toegang tot bibliotheken in de toekomst is gewaarborgd. Gemeenten kunnen financiële middelen aanvragen om dit voor te bereiden via een specifieke uitkering (SPUK). Hiervoor is een eigen bijdrage nodig van 20% van de gemeente. Vanaf 2025 krijgen gemeenten structureel extra geld om aan deze zorgplicht te voldoen.

Onderwijs

In mei 2023 wordt gestart met het vormgeven van een Strategisch integraal huisvestingplan. Dit plan is begin 2024 klaar. Afhankelijk van inhoudelijke keuzes en prioritering zullen voor onderwijshuisvesting in de breedte de komende jaren middelen nodig zijn om aanpassingen, verbouw of nieuwbouw mogelijk te maken.

5. Autonome ontwikkelingen: Voorjaarsnota 2023

In dit hoofdstuk treft u de Voorjaarsnota 2023 aan.

De Voorjaarsnota bevat 'autonome' mutaties en géén nieuw beleid.

Autonome mutaties zijn in het algemeen ontwikkelingen die vooral 'van buiten komen' en die een *onvermijdelijke* kostenstijging tot gevolg hebben. Dit kunnen kostenontwikkelingen zijn, regelgeving van (hogere) overheden, aanbestedingsresultaten, open einde regelingen, wijzigingen in de algemene uitkering etc.

In de financiële overzichten in deze nota zijn de bedragen in duizendtallen aangegeven.

Een negatief bedrag betekent een beperking van de financiële ruimte (hogere uitgaven en/of lagere inkomsten); de positieve bedragen betreffen een verruiming van de financiële ruimte (lagere uitgaven en/of hogere inkomsten)

In de paragrafen na het financieel overzicht worden de mutaties per programma toegelicht.

Mutaties autonome ontwikkelingen/Voorjaarsnota 2023

omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten programma 1 Bestuur en dienstverlening					
Verkiezingen PS en waterschappen	-43				
Bestuur	-5	-5	-5	-5	-5
Bestuur	-10	-10	-10	-10	-10
Griffie	-11	-11	-11	-11	-11
Gemeentesecretaris	-10	-10	-10	-10	-10
Voorjaarsnota 2023 SED Organisatie	-797				
Begroting 2024 SED Organisatie		-2.134	-2.411	-2.650	-2.903
Rentelasten (van 3% naar 3,5%)		-60	-86	-110	-110
Dividend BNG	32				
Algemene uitkering		1.101	571	232	
Algemene uitkering, indexatie 2022 in MC	141	141	141	141	141
Algemene uitkering, Indexatie 2023 in MC	165	512	871	1.019	1.039
onttrekking BR verkiezingen	26				
Lasten programma 2 Ruimte					
Veiligheid					
CAO-verhoging boa's	-15	-23	-23	-23	-23
Beheer openbare ruimte					
Aanbesteding boomonderhoud	-15	-15	-15	-15	-15
dekking aanpassing kroniekborden uit budget verkeer	18				
Economische zaken					
Bijdrage ondernemersfonds	-12	-12	-12	-12	-12

	2023	2024	2025	2026	2027
Duurzaamheid en Milieu					
Bijdrage omgevingsdienst		-21	-21	-21	-21
Programma Stedelijk Water en Riolering:	29	-215			
Ruimtelijke ontwikkeling					
Archeologie WF	-5	-5	-5	-5	-5
Lasten programma 3 Samenleving					
Sociaal domein					
Cliëntondersteuning	-5	-5	-5	-5	-5
Beschikbaarheidswijzer & Cliëntervaringsonderzoek	-5	-5	-5	-5	-5
Collectief gehandicaptenvervoer	-26	-26	-26	-26	-26
Wmo Advieskosten SMA	-6	-6	-6	-6	-6
Garantstelling Taalhuis	20				
NHC component en basiscapaciteit	-90	-90	-90	-90	-90
SPUK inburgering	-194				
Uitvoeringkosten Inburgering	-45	-36			
Beschikbaarheidsapplicatie	-5	-5	-5	-5	-5
Indexatie integrale crisisdienst	-5	-5	-5	-5	-5
Kosten opvang vluchtelingen Oekraïne	-2.900				
Sport, Cultuur en Recreatie					
Kroniekborden	-18				
achterstallig onderhoud beelden buitenruimte	-27				
Brede SPUK	-335				
Onderwijs					
Aanpassing naar beschikking OAB	9	506	506	506	506
Budgetneutraal OAB					
Schoolmaatschappelijk werk VO		-25	-25	-25	-25
Volksgezondheid					
GGD - Bijdrage JGZ Oekraïne	-18				
SPUK Preventieakkoord	-10				
Herstelplan GGD	-99				
Baten programma 3 Samenleving					
Aanpassing naar beschikking OAB	-9	-506	-506	-506	-506
SPUK inburgering	194				
Brede SPUK	335				
SPUK Preventieakkoord	10				
rijksvergoeding opvang vluchtelingen Oekraïne	2.900				
Dekking bijdrage GGD Oekraïne uit BR Oekraïne	18				
totaal saldo	-824	-970	-1.193	-1.647	-2.112

Programma 1 Bestuur en dienstverlening

Bestuur en ondersteuning

Lasten:

Bestuur (2023 ev: € 15.000 nadeel structureel)

Bovenop de toepaste indexatie is bijraming in verband met de verhoging van salarissen (overeenkomstig algemene salarismaatregelen) noodzakelijk.

Griffie (2023 ev: € 11.000 nadeel structureel)

Bovenop de toepaste indexatie is bijraming in verband met de verhoging van salarissen (overeenkomstig algemene salarismaatregelen) noodzakelijk.

Gemeentesecretaris (2023 ev: € 10.000 nadeel structureel)

Bovenop de toepaste indexatie is bijraming in verband met de verhoging van salarissen (overeenkomstig algemene salarismaatregelen) noodzakelijk.

Dienstverlening

Verkiezing 2023 (2023: € 43.000 nadeel incidenteel, zie ook baten uit de bestemmingsreserve)

Het structureel budget voor verkiezingen is gebaseerd op één verkiezing per jaar. In 2023 zijn er twee verkiezingen geweest: Provinciale Staten en Waterschappen. Twee verkiezingen betekent dubbel drukwerk (stempassen, huis-aan-huisbiljetten, stembiljetten) en als gevolg van nieuwe wetgeving zijn er extra kosten geweest voor materiaal (transportboxen) en mensen (training en inzet). Daarnaast moest op de verkiezingsdag extra materiaal (stembussen) worden aangeschaft en was extra inzet van mensen nodig bij het tellen van de stemmen.

Voor extra kosten van twee verkiezingen in één jaar is in het verleden de bestemmingsreserve Verkiezingen ingesteld. Deze is ontoereikend om de hogere kosten geheel te dekken.

Overhead

Lasten

Voorjaarsnota 2023 SED Organisatie

De verhoging van de bijdrage aan de SED Organisatie als gevolg van de Voorjaarsnota 2023 SED bedraagt € 797.000 en is hier incidenteel meegenomen, daar de structurele gevolgen daarvan zijn meegenomen in de begroting 2024 SED Organisatie. De Voorjaarsnota 2023 SED moet nog worden vastgesteld door het AB en is in juni in de raad voor zienswijze.

Begroting 2024 SED Organisatie

De verhoging van de bijdrage aan de SED Organisatie als gevolg van de begroting 2024 bedraagt € 2,134 miljoen (2024); € 2,411 miljoen (2025); € 2,650 miljoen (2026) en € 2,903 miljoen (2027). De ontwerp begroting 2024 moet nog worden vastgesteld door het AB en is in juni in de raad voor zienswijze.

Rentelasten (€ 60.000 nadeel in 2024, oplopend naar € 110.000 structureel in 2026)

In de meerjarenraming is rekening gehouden met rente over aan te trekken middelen van 3%. De huidige rente voor langlopende financiering is inmiddels opgelopen naar 3,5%. In deze Voorjaarsnota stellen we de rentelasten bij op basis van 3,5% over langlopende financiering.

Baten

Dividend aandelen BNG (2023 incidenteel voordeel € 32.000)

Over 2022 keert de BNG in dienstjaar 2023 een dividend uit van EUR 139 miljoen.

Het dividend bedraagt € 2,50 per aandeel (2021 was € 2,28).

Totaal wordt dan een bedrag van € 326.000 uitgekeerd. Dit is € 32.000 meer dan begroot.

Algemene uitkering (incidentele voordelen in 2024, 2025 en 2026)

In de raadsbrief "Decembercirculaire 2022" van 24 januari 2023 is aangegeven dat er in de algemene uitkering een meevaller van afgerond € 1,9 miljoen is te melden en dat deze inkomsten zullen worden verwerkt in de Voorjaarsnota 2023. Deze incidentele inkomsten betreffen € 1,101 miljoen in 2024, € 0,571 miljoen in 2025 en € 0,232 miljoen in 2026.

Algemene uitkering (Meicirculaire 2023)

In de Najaarsnota 2022 heeft het kabinet aangekondigd een extra prijsbijstelling over 2022 uit te keren in verband met de uitzonderlijke prijsstijgingen in 2022. Deze wordt in de Meicirculaire 2023 uitgekeerd en wordt voor Enkhuizen geraamd op ca. € 141.000 structureel.

Daarnaast wordt in een nieuwsbrief van het kabinet aangegeven welke budgetten inzake indexatie aan het gemeentefonds worden toegevoegd en worden meegenomen in de Meicirculaire 2023. Voor Enkhuizen worden deze bedragen vooralsnog geraamd op € 165.000 in 2023; € 512.000 in 2024; € 871.000 in 2025; € 1.019.000 in 2026 en € 1.039.000 in 2027.

De voorgaande bedragen worden -vooruitlopend op de Meicirculaire 2023- bijgeraamd.

Onttrekking bestemmingsreserve Verkiezingen ad € 26.000 in 2023

Voor jaren waarin er meerdere verkiezingen zijn is destijds een bestemmingsreserve gevoerd van waaruit wellicht de extra kosten daarvan kunnen worden gedekt. Het saldo van deze bestemmingsreserve bedraagt € 26.000 en wordt aangewend ter gedeeltelijke dekking van de extra kosten in 2023.

Programma 2 Ruimte

Veiligheid

CAO verhoging BOA's (Structureel nadeel 2023 € 15.000 - 2024 e.v. € 23.000)

Op 5 april 2023 hebben vakbonden en werkgevers een akkoord bereikt voor een nieuwe CAO. Hierbij wordt opgemerkt dat compensatie in de algemene uitkering mogelijk niet voldoende is om de CAO-verhoging volledig te dekken. Hierover gaat de VNG in gesprek met het rijk.

De verwachting is dat hier in de Meicirculaire meer duidelijkheid over komt.

Beheer openbare ruimte

Openbaar groen

Nieuwe aanbesteding boomonderhoud (2023 e.v. € 15.000 nadeel, structureel)

Het boomonderhoud is, na beëindiging van het onderhoudscontract, opnieuw aanbesteed. Dit heeft geleid tot een kostenstijging.

Kroniekborden ten laste van verkeer (€ 17.500 voordeel)

De lasten "Vernieuwen borden en palen kroniekborden 2023" onder programma 3 kunnen worden gedekt door een vrijval binnen budget verkeer.

Economie

Inflatie ondernemersfonds (€ 12.000 structureel nadeel)

In de uitvoeringsovereenkomst is vastgelegd dat het Ondernemersfonds met ingang van 2023 jaarlijks wordt geïndexeerd met de indexatie die is opgenomen in de uitgangspunten van de begroting. Dit was nog niet verwerkt in de begroting 2023. De indexatie op de OZB-inkomsten is wel geraamd.

Duurzaamheid en Milieu

Extra loonkosten ivm nieuwe CAO Omgevingsdienst NHN (2024: € 21.000 structureel)

Voor 2023 is een nieuwe CAO vastgesteld. Dit betekent dat de loonkosten voor de Omgevingsdienst zullen stijgen met ongeveer 1 miljoen. Conform de huidige verdeelsleutel komt dit voor Enkhuzen neer op een verhoging van de bijdrage met ca € 21.000.

Riolering

Programma Stedelijk Water en Riolering (voordeel € 29.000 2023; nadeel € 215.000 in 2024)

Doordat het nieuwe PSWR 2023-2024 is aangenomen zijn er structurele wijzigingen doorgevoerd in de begrotingen t.b.v. de rioleringszorg. Uit recente onderzoeken is naar voren gekomen dat er geen BTW lasten zijn meegenomen bij de berekening. Dotatie en onttrekkingen aan de voorzieningen zijn meegenomen op basis van het herberekende PSWR. Voor de rioolheffing worden de wijzigingen meegenomen bij de vaststelling van de tarieven 2024.

Ruimtelijke ontwikkeling

Erfgoed

GR Archeologie Westfriesland (structureel nadeel, € 5.200)

In 2013 en 2018 zijn bij raming van het aantal uren archeologische advisering aannames gemaakt voor de gemeente Enkhuzen. Het aantal uren was vastgesteld op 302 uur per jaar. Dit bleek te krap geraamd, waardoor een situatie ontstaat van structureel meerwerk van gemiddeld 50 uur per jaar. Op basis hiervan wordt het structureel aantal uren verhoogd tot 352 uur. De bijdrage wordt € 26.400 waarbij € 21.200 is gedekt door de bestaande begroting.

Programma 3 Samenleving

Sociaal domein

Onafhankelijke cliëntondersteuning € 5.000 nadeel structureel

Er is meer gebruik gemaakt van onafhankelijke cliëntondersteuning in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning.

Beschikbaarheidswijzer & Cliëntervaringsonderzoek Wmo-Jeugd € 5.000 nadeel structureel

In 2022 is in Westfriesland een beschikbaarheidsapplicatie ontwikkeld voor zorgaanbieders, gecertificeerde instellingen, Veilig Thuis en gemeenten om te wachtlijsten terug te dringen. Voor gebruik van de beschikbaarheidswijzer moet structureel een bijdrage worden betaald.

Collectief gehandicaptenvervoer € 26.000 nadeel structureel

Voor het collectief gehandicaptenvervoer moet het budget bijgeraamd worden vanwege de indexatie. Deze ligt in de vervoersbranche op 13,7%.

Wmo Sociaal medische Advieskosten € 6.000 nadeel structureel

In verband met aanvragen voor Wmo voorzieningen worden meer sociaal medische adviezen gevraagd voor onafhankelijke medische beoordeling.

Garantstelling Taalhuis € 20.000 voordeel in 2023

De begroting van het Vrijwilligerspunt voor het Taalhuis bedraagt jaarlijks meer dan de beschikbare middelen. Het financiële tekort wordt tot nu toe opgelost door een extra bijdrage vanuit centrumgemeente Alkmaar, maar pas aan het einde van elk jaar is duidelijk of het extra gevraagde budget ook daadwerkelijk kan worden toegekend. Om dit risico te ondervangen stelt gemeente Enkhuizen structureel € 19.570 beschikbaar voor de garantstelling voor het financiële tekort in de begroting van het Taalhuis. Voor 2023 was de garantstelling niet nodig en is de € 19.570 niet gebruikt, omdat het tekort is opgelost door een extra bijdrage door gemeente Alkmaar.

Normative Huisvestings Component en basiscapaciteit € 90.000 nadeel structureel.

In juli 2023 gaat het nieuwe contract met Horizon in voor de JeugdzorgPlus. Ook met het nieuwe contract zullen gemeenten de basiscapaciteit (lege bedden) moeten financieren, gezien de wettelijke verplichting dat er altijd een bed moet zijn voor een jeugdige uit de gemeenten. Op basis van 2021 en 2022 wordt geadviseerd hier budget beschikbaar voor te stellen. Sinds 2021 is het NHC component JeugdzorgPlus verantwoordelijkheid van de gemeente en er is een bedrag hiervoor toegekend aan de algemene uitkering. Deze moet geraamd worden op het budget voor de JeugdzorgPlus.

Integrale Crisisdienst - jaarlijkse indexatie € 5.000 nadeel structureel

Voor ICD moet het budget bijgeraamd worden vanwege de jaarlijkse indexatie.

SPUK inburgering (€ 194.000 incidenteel in 2023, doch budgettair neutraal - zie ook baten)

Kosten voor maatschappelijke begeleiding, taallessen en andere inburgeringsvoorzieningen voor statushouders.

Uitvoeringskosten Inburgering € 45.000 nadeel in 2023 en € 36.000 nadeel in 2024

Met de septembercirculaire 2022 is extra geld beschikbaar gesteld voor de uitvoeringskosten van de nieuwe inburgeringswet die op 1 januari 2022 is ingegaan. De reden hiervan is dat

gemeenten meer middelen nodig hebben omdat de instroom van inburgeraars verhoogd is. Met deze middelen worden de uitvoeringskosten betaald die WerkSaam maakt voor het Regionaal Inburgeringsteam (RIT), kosten van beleidsregie (beleidsmedewerker SED) en de structurele kosten van contractmanagement.

Beschikbaarheidsapplicatie € 5.000 nadeel structureel

In 2022 is in West-friesland een beschikbaarheidsapplicatie ontwikkeld voor zorgaanbieders, GI's, Veilig Thuis en de gemeenten. De wachtlijsten in de zorg en het toezicht van de inspectie waren aanleiding voor verbetermaatregelen en een van die maatregelen was de beschikbaarheidswijzer waar in de andere regio's van Noord Holland en in andere delen van het land al met succes gebruik van werd gemaakt. De beschikbaarheidswijzer geeft aan welke zorgzorgaanbieders kunnen bieden en hoe lang de wachtlijsten zijn. Het gebruik van de beschikbaarheidswijzer wordt opgenomen in de contracten met de zorgaanbieders. Voor de beschikbaarheidswijzer moet jaarlijks per gemeente een bijdrage betaald worden en deze bijdrage moet structureel opgenomen worden in de kadernota.

Kosten opvang vluchtelingen Oekraïne (€ 2.900.000, doch budgettair neutraal, zie ook baten)

De SED gemeenten delen alle kosten en opbrengsten voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne met elkaar en verrekenen dit aan het eind van het project. Vanuit de Jaarrekening 2022 is het 'surplus' aan rijksvergoeding voor deze kosten in 2022 afgerond € 1,9 miljoen door de raad in de bestemmingsreserve Oekraïne gestort. In 2023 worden nog kosten verwacht maar wordt ook weer een rijksvergoeding ontvangen. De kosten worden vooralsnog geraamd op € 2,9 miljoen, maar worden in 2023 geheel gedekt door de reserve Oekraïne en de aanvullende rijksvergoeding.

Sport, Cultuur en Recreatie

Erfgoed

Vernieuwen borden en palen kroniekborden 2023 (€ 17.500 in 2023, doch budgettair neutraal)

Stichting Kroniek van Enkhuizen is bezig met de ontwikkeling en vormgeving van de nieuwe invulling van de kroniekborden in de binnenstad van Enkhuizen. Hiervoor hebben zij eenmalig een subsidie ontvangen welke is bedoeld voor informatieverzameling en het vormgeven van de borden. Tijdens het voorbereiden van de plaatsing van de borden is duidelijk geworden dat er sprake is van oxidatie aan de palen en de panelen. Dit is bij een eerdere schouw niet gezien. Gemeente Enkhuizen is eigenaar van de palen en de panelen. Voor het vernieuwen van de palen en panelen is een incidenteel budget nodig van € 17.500. Dit dekken we door de onderuitputting van het budget verkeer (zie programma 2).

Achterstallig onderhoud beelden buitenruimte € 27.000 nadeel in 2023

De beelden in de buitenruimte worden elk jaar schoongemaakt. Dit jaar is naast de reguliere schoonmaakwerkzaamheden voor een aantal beelden ook groot onderhoud nodig.

Brede SPUK € 335.000 nadeel in 2023, doch budgettair neutraal, zie ook baten

De Brede SPUK-regeling maakt het mogelijk stevig en meer in samenhang in te zetten op preventie. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040. De SPUK-regeling bundelt geldstromen die zich richten op het stimuleren van gezondheid, sport en bewegen, cultuurparticipatie, preventie en het versterken van de sociale basis. Daardoor kunnen diverse

afspraken uitgevoerd worden die zijn vastgelegd in het Hoofdlijnen Sportakkoord II, het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Preventieakkoord. Ook in het Integraal Zorgakkoord (IZA) zijn afspraken gemaakt over preventie. De SPUK-regeling en de financiering uit het IZA-akkoord vullen elkaar aan. Beide akkoorden vragen extra aandacht voor het terugdringen van vermijdbare gezondheidsverschillen bij kwetsbare groepen.

Er is een aanvraag ingediend voor alle dertien onderdelen over de periode 2023 tot en met 2026. De bedragen dienen zowel aan de baten als aan de lasten kant te worden opgenomen. De regeling wordt binnen de rijksbijdrage uitgevoerd.

Onderwijs

Aanpassing OAB € 117.000 voordeel structureel, doch budgettair neutraal, zie ook baten.

Zowel de baten als de lasten zijn in 2023 aangepast naar het toegekende bedrag.

Voor de jaren 2024 en volgende jaren zijn de huidige ramingen -zowel de baten als de lasten- op nihil gesteld, omdat deze jaarlijks worden toegekend en geraamd.

Schoolmaatschappelijk werk VO € 25.000 nadeel structureel vanaf 2024

Het schoolmaatschappelijk werk (S)VO in uren is toegenomen en de loonkosten van de jeugdprofessionals sterk zijn gestegen. Het tekort kan in 2023 nog worden gedekt vanuit de tijdelijke NPO gelden. Vanaf 2024 wordt structureel budget gevraagd.

Volksgezondheid

GGD - Bijdrage JGZ Oekraïne € 18.000 nadeel in 2023, doch budgettair neutraal, zie ook baten

In 2022 is sinds het ontstaan van de humanitaire crisis in de Oekraïne een aanzienlijke vluchtelingenstroom op gang gekomen, ook naar de regio Noord-Holland-Noord. Het aantal Oekraïense ontheemden is dusdanig groot in omvang dat dit niet als een onderdeel van gebruikelijke fluctuaties gezien kan worden. Conform het advies van de koepelorganisaties VNG, Actiz GGD GHOR en VWS doet GGD Hollands Noorden een beroep van € 530.959 op de middelen die de gemeenten beschikbaar gesteld hebben gekregen van de totale uitkering van € 1.184.203 voor meerkosten opvang Oekraïense ontheemden in het sociaal domein.

Vanuit het AB wordt voorgesteld om de bijdrage van € 530.959 voor de uitvoering van jeugdgezondheidszorg aan Oekraïense kinderen en jongeren aan GGD Hollands Noorden aan de gemeenten in rekening te brengen conform een verdeelsleutel.

Spuk preventieakkoord € 10.000 nadeel in 2023, doch budgettair neutraal, zie ook baten.

Voor uitvoering van het -door de kerngroep ondersteuningsprogramma Lokale Preventieakkoorden VNG- goedgekeurde preventieakkoord of preventieaanpak. De betreffende activiteiten moeten uiterlijk zijn verricht op 31 december 2023 en staan vermeld in het lokale preventieakkoord of in de preventieaanpak. Deze lokale preventieakkoorden en aanpakken richten zich op het terugdringen van roken, problematisch alcoholgebruik en overgewicht.

Herstelplan GGD € 99.000 nadeel in 2023

Op 2 november 2022 besloot het algemeen bestuur van GGD Hollands Noorden te stoppen met de ontwikkeling van het digitaal dossier voor de jeugdzorg (GGiD). Daarnaast besloot het dagelijks bestuur opdracht te geven om een voorstel te doen tot wijziging van de begroting

2023 GGD HN. Doel van deze wijziging is om de financiële consequenties ad € € 3.923.290 van het besluit om te stoppen met het GGID op te vangen.

Baten programma 3

Aanpassing OAB € 117.000 voordeel structureel, doch budgettair neutraal, zie ook lasten.

SPUK inburgering € 194.000 voordeel in 2023, doch budgettair neutraal, zie ook lasten.
We ontvangen een specifieke uitkering voor de inburgeringsvoorzieningen voor inburgeraars die in onze gemeente zijn gehuisvest.

Brede Spuk-regeling € 335.000 voordeel in 2023, doch budgettair neutraal, zie ook lasten.

Spuk preventieakkoord € 10.000 voordeel in 2023, doch budgettair neutraal, zie ook lasten.
Voor de geraamde uitgaven in het kader van het preventieakkoord wordt een Spuk-uitkering aangevraagd.

Baten opvang vluchtelingen Oekraïne (€ 2.900.000, doch budgettair neutraal, zie ook lasten)

GGD - Bijdrage JGZ Oekraïne € 18.000 nadeel in 2023, doch budgettair neutraal, zie ook lasten
Deze bijdrage aan de GGD wordt gedekt uit de bestemmingsreserve Oekraïne.

6. Nieuw beleid CUP 2024 - 2025

In dit hoofdstuk voorstellen voor nieuw beleid op basis van het College Uitvoeringsprogramma voor de jaren 2024 en 2025.

Financieel overzicht budgetten CUP 2024 en 2025

omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten programma 2 Ruimte					
Veiligheid					
CUP opstellen horeca- en terrassenbeleid		-20			
Beheer openbare ruimte					
CUP Opstellen verkeersplan binnen en buiten de Vest		-50			
Stroomvoorziening nieuwe Harlingersteiger		-5			
Ruimtelijke ontwikkeling					
versnelling woningbouw	-30	-30	-30	-30	-30
Lasten programma 3 Samenleving					
Sociaal domein					
Inzet in sociaal domein in volle breedte	-58				
totaal saldo	-88	-105	-30	-30	-30

Programma 1 Bestuur en dienstverlening CUP 2024-2025

Binnen Programma 1 Bestuur en dienstverlening zijn voor 2024 en 2025 geen CUP-middelen geraamd.

Programma 2 Ruimte CUP 2024-2025

Veiligheid

Opstellen horeca- en terrassenbeleid 2024 nadeel incidenteel € 20.000

De ambitie van Enkhuzen is een toerist vriendelijke en gastvrije stad te zijn, waarbij de horeca van Enkhuzen een belangrijke factor speelt. Om de horeca de ruimte te geven deze rol te vervullen stellen wij, na vaststelling van de horecavisie, een nieuw horecabeleid en terrassenbeleid vast, met daarin opgenomen de mogelijkheden voor winterterrassen en eventuele uitbreiding van bestaande terrassen.

Beheer openbare ruimte

Opstellen verkeersplan binnen en buiten de Vest 2024 € 50.000 nadeel incidenteel

We ontwikkelen een verkeersplan voor de binnen- en buitenstad om verkeersknelpunten structureel op te lossen. Een actueel Verkeersplan geeft richting aan het verkeersbeleid in de

komende 10 jaar. Zo kunnen we ervoor zorgen dat maatregelen worden genomen vanuit een brede visie op de toekomst, met daarin o.a. het verbeteren van de fietsveiligheid, het verbeteren van de verkeersveiligheid en leefbaarheid in de gemeente Enkhuizen.

Stroomvoorziening Nieuwe Harlingersteiger (2024 € 5.000 nadeel)

In aanvulling op het vorige onderzoek zal een herziening gedaan worden naar de mogelijkheid om een stroomvoorziening te plaatsen op de Nieuwe Harlingersteiger, zodat de haven van Enkhuizen toekomstbestendig is voor de groei van de riviercruisevaart. De stroomvoorziening kan gerealiseerd worden in 2025 wanneer de transportbeperking voor het gebied is opgeheven. De kosten voor de stroomvoorziening vallen dan in het jaar 2025.

Ruimtelijke ontwikkeling

Versnelling woningbouw (2023 e.v. € 30.000 nadeel structureel)

Voor de bouw van ca. 400 nieuwe woningen in de komende vier jaar hebben we extra capaciteit nodig om de complexe gebiedsontwikkelingsopgave te begeleiden en versnellen.

Programma 3 Samenleving CUP 2024-2025

Sociaal domein

Inzet in het sociaal domein in de volle breedte (2023: € 58.275, zie ook overig nieuw beleid)

Zoals benoemd zijn er landelijke ontwikkelingen die mogelijk niet in bestuursakkoorden genoemd zijn, maar wel helpen om de doelstellingen te bereiken of als zodanig geformuleerd kunnen worden, zoals de hervormingsagenda Jeugd, Resultaatgestuurd werken (RGW), Brede SPUK. Deze ontwikkelingen in het domein staan niet op zichzelf. We hebben al onze wettelijke taken uit te voeren, die ook zoveel mogelijk aansluiting moeten vinden bij ambitie en doelstellingen (o.a. actualiseren van beleid en verordeningen, omgevingswet, nieuwe wettelijke taak op IO/AC, huisvesting statushouders) en lopende projecten door crisis op te vangen (Oekraïne, energietoeslagen). Hierbij streven binnen de SED-organisatie naar integraliteit; vanuit de leefwereld van onze inwoners moeten we opdrachten in samenhang oppakken en vanuit eenduidig perspectief oppakken.

Eerdere berekeningen geven aan dat de SED-organisatie net aan voldoende capaciteit heeft om haar wettelijke taken uit te voeren. Voor de CUP-opdrachten en aanvullende projecten vragen we per initiatief extra middelen. Bij een optimaal functionerende afdeling Beleid mag verwacht worden dat dit voldoende is om de opdrachten volgens deze richtlijnen op te kunnen pakken. Het oppakken van hoeveelheid aan opdrachten in samenhang en integraal, vraagt naast inspanning en capaciteit per project, ook duidelijke projectaansturing en procesregie op inhoud. Deze capaciteit ontbreekt op dit moment. De afdeling moet zich hierin ontwikkelen en heeft voor uitvoering en leren ondersteuning nodig. Voor 3 gemeenten samen hebben we extra inzet nodig van een projectcoördinator/projectleider, regisseur en ondersteuner, waarbij de eerste 2 ook een duidelijke bijdrage moeten leveren aan de doorontwikkelingen van de afdeling. De ondersteuner ontlast de regisseurs (bestaande en extra), projectcoördinator en waar mogelijk medewerkers om inzet zo effectief mogelijk te maken. Kosten voor deze

functionarissen zijn op jaarbasis functieschaal 12 (€125.000), functieschaal 11 (€110.000) en functieschaal 9 (€80.000).

Via de verdeelsleutel zijn kosten voor Enkhuizen € 116.550 op jaarbasis. Deze kosten worden meegenomen in de SED-begroting. Voor 2023 een half jaar (€ 58.275) via de Najaarsnota SED-organisatie 2023, voor 2024 en verder via de begroting SED organisatie.

7. Overig nieuw beleid

In de tabel hieronder een financieel overzicht van de voorstellen voor overige nieuw beleid.

omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten programma 2 Ruimte					
Veiligheid					
Extra inzet zorg en veiligheid	-37	-37	-37	-37	-37
Beheer openbare ruimte					
Circulatieplan	-30				
Kapitaallasten kast- en kabelvervanging			-4	-4	-4
Kapitaallasten hydraulische palen			-9	-9	-9
Kapitaallasten integraal project Peperstraat			-10	-10	-10
Kapitaallasten fietspad Asterstraat		-24	-24	-24	-24
Economische zaken					
Leader subsidie		-19	-19	-19	-19
Onderzoek kernwinkelgebied	-10				
Duurzaamheid en Milieu					
Beheer- en uitvoeringsplannen begraafplaats		-18	-18		
Overdracht bodemtaken		-84	-84	-84	-84
Restauratie joodse begraafplaats	-33				
zonnepanelenbeleid		-20			
Ruimtelijke ontwikkeling					
Woonakkoord		-8	-8		
GeneratieWonen	-10				
Lasten programma 3 Samenleving					
Sociaal domein					
Kerstattentie kinderen	-44				
Kinderpsycholoog Stg Iedereen Telt Mee		-20	-20	-20	-20
Inkoop Jeugd en Wmo	-25	-62	-74		
Bijzondere bijstand		-10			
Onderzoek doeltreffendheid subsidies		-10			
Ondersteuning vrijwilligers		-5			
Verbeterprogramma jeugdprocessen	-10				
Sport, Cultuur en Recreatie					
SPUK IDO	-19				
SPUK IDO	19				
Onderwijs					
sloopkosten Korte Westerstraat 2	-30				
totaal saldo	-229	-316	-306	-207	-207

Programma 1 Bestuur en dienstverlening

Voor programma 1 Bestuur en Dienstverlening worden geen budgetten voor overige nieuw beleid gevraagd.

Programma 2 Ruimte

Veiligheid

Extra inzet Zorg en Veiligheid (2023: € 37.000 nadeel, structureel)

Als gevolg van de oplopende en verzwaring van de casussen op het snijvlak van zorg en veiligheid, is er steeds meer sprake van overlast gevende problematiek waar het huidige zorgstelsel niet op in is gericht. Hierdoor is een noodzakelijkheid ontstaan om de expertise op het gebied van zorg en veiligheid uit te breiden en te verbreden.

Beheer openbare ruimte

Verkeer

Circulatieplan (2023 € 30.000 nadeel incidenteel)

We ontwikkelen een integraal verkeerscirculatieplan (binnen- en buitenstad). Om de effecten van mogelijke beleidskeuzen of maatregelen in beeld te brengen van het huidige en het toekomstige verkeers- en vervoersnetwerk.

Investerings (nadeel € 47.000 structureel vanaf 2025, zie Hoofdstuk 8 Investerings)

Economie

LEADER subsidie - cofinanciering € 18.883 per jaar (voor periode van 5 jaar)

Vanaf 2023 start er een nieuwe periode van LEADER. LEADER is een vijfjarig Europees subsidieprogramma voor plattelandontwikkeling dat speciaal bedoeld is voor (kleinschalige) lokale projecten die van belang zijn voor de regio. Het gaat om innovatieve ideeën van ondernemers, bewonersgroepen en maatschappelijke organisaties. LEADER staat voor een specifieke aanpak van plattelandontwikkeling. Als regio Westfriesland wordt voor het eerst geprobeerd om deze subsidie aan te vragen.

Om kans te maken op de LEADER subsidie, is het van belang dat alle Westfriese gemeenten een financiële bijdrage (cofinanciering) doen voor een periode van 5 jaar. Ook de provincie wordt om een financiële bijdrage gevraagd. Voor Enkhuizen gaat het om een bedrag van € 18.883 per jaar vanaf 2024 en € 94.414 totaal voor vijf jaar. De hoogte is gebaseerd op inwonersaantal.

Onderzoek toekomst kernwinkelgebied (2023 incidenteel nadeel €10.000)

Bij actualisatie van het bestemmingsplan in 2013 is het kernwinkelgebied verkleind. Doel was dat een compacter winkelgebied zorgt voor minder leegstand. Hierbij zijn o.a. de toegestane

functies binnen het kernwinkelgebied verbreed: waar voorheen alleen detailhandel was toegestaan, zijn dienstverlenende bedrijven en maatschappelijke voorzieningen ook welkom. Inmiddels is het tien jaar geleden dat deze regels in het kernwinkelgebied zijn vastgesteld. Ook is in de destijds opgestelde HERT-visie en Routekaart dit beleid voor het kernwinkel-gebied opgenomen.

Voor het opstellen van de Omgevingsvisie is het van belang om de toekomstbestendigheid van het kernwinkelgebied opnieuw te onderzoeken en aanbevelingen te doen voor eventuele aanpassingen van het gebied en/of de regels. Hiervoor is € 10.000 nodig. Daarnaast wordt een subsidie bij de provincie aangevraagd (HIRB+ Toekomstbestendige winkelgebieden).

Duurzaamheid en Milieu

Opstellen beheer- en uitvoeringsplannen begraafplaats (2024 en 2025 € 17.500 nadeel)

Binnen de SED organisatie leefde de behoefte om inzicht te krijgen ten aanzien van diverse vraagstukken omtrent de begraafplaatsen en het voorzien in voldoende begraafcapaciteit op langere termijn. m ten aanzien van deze onderwerpen de beleidsmatige keuzemogelijkheden in beeld te krijgen is een kader stellende startnotitie opgesteld. Hieruit blijkt dat op diverse aspecten grotere en minder grote knelpunten zijn die in de nabije toekomst opgelost moeten worden. Er zijn een aantal knelpunten ten aanzien van de organisatie, exploitatie, beleid en visie voor de toekomst. Hiervoor is een maatregelplan opgesteld waarin een aantal acties zijn beschreven die nadere uitwerking behoeven. Behoudens capaciteit van eigen medewerkers is ook externe ondersteuning nodig om alle processen binnen de SED te harmoniseren en plannen op te stellen om de knelpunten te elimineren.

Overdracht bodemtaken (€ 84.200 structureel nadeel v.a. 2024)

Op dit moment is de provincie Noord-Holland het bevoegd gezag voor bodemtaken Wet bodembescherming (Wbb). Deze taken worden sinds 2016 uitgevoerd door de Omgevingsdienst. Met de Omgevingswet zullen een aantal van deze bodemtaken/locaties qua bevoegdheid overgaan naar gemeenten. Deze bodemtaken betreffen: het behandelen van vergunningen/meldingen, het opstellen van maatwerkvoorschriften en het houden van toezicht en handhaving. Omdat de Omgevingsdienst deze taken al uitvoert en de expertise in huis heeft, is gevraagd om een inschatting te maken van de kosten. Dit betreft per 2024 een bedrag van € 84.200. De formele overdracht van bodemtaken van provincie naar gemeenten heeft op het moment van schrijven nog niet plaatsgevonden. Of er een rijksbijdrage komt is onzeker. Er wordt gezocht naar dekkingsbronnen (middelen implementatie Ow, grondexploitatie, leges).

Project Restauratie Joodse begraafplaats (incidenteel nadeel € 33.000)

Het Nederlands-Israëlitisch Kerkgenootschap (NIK) heeft in het najaar 2021 van de rijksoverheid de opdracht gekregen om de landelijke subsidiegelden voor herstel en restauratie van Joodse begraafplaatsen te beheren. De Joodse begraafplaats in Enkhuizen is een van de ca. 136 begraafplaatsen die in aanmerking komt voor deze gelden. Het NIK geeft aan € 65.000 bij te kunnen dragen voor herstel en restauratie van de Joodse begraafplaats in Enkhuizen. De gemeente Enkhuizen heeft al eerder toegezegd om eeuwigdurend het onderhoud uit te voeren en heeft toegezegd het resterende bedrag voor de restauratie bij te willen dragen. Voor het restauratieproject is vanuit de gemeente een incidenteel budget nodig van € 81.000. Hiervan kan € 48.000 worden gedekt vanuit de begroting 2023 (onderuitputting budget erfgoed en budget vastgoed) en is nog € 33.000 nodig.

Zonnepanelenbeleid (2024 €20.000 nadeel incidenteel)

We gaan aanvullend beleid ontwikkelen voor plaatsing van zonnepanelen in heel Enkhuizen.

Ruimtelijke ontwikkeling

Volkshuisvesting

Woonakkoord (2024 + 2025 € 7.500 incidenteel nadeel)

Het woonakkoord tussen regio en provincie loopt door tot en met 2025. Uit het woonakkoord vloeien acties voort die middelen vragen van de Westfriese gemeenten. De kosten voor de gemeente in 2024 en 2025 worden geschat op circa 7.500 euro per jaar.

Generatiewonen (2023 € 10.000 incidenteel)

Het woningtekort is groot. Daarbij is het vinden van een passende betaalbare (starters)woning lastig. Woningbouw kost tijd. Snellere en alternatieve woonvormen kunnen helpen tegen woningnood. Generatiewonen is een van de alternatieve woonvormen die wij mogelijk willen maken. We stellen in 2023 beleid op waarin we ook kaders stellen voor generatiewoningen. Hiermee ontstaat een mogelijke oplossing voor starters, andere woningzoekenden of bewoners met een zorgvraag (niet zijnde mantelzorg) die een familiere band hebben met de hoofdbewoner(s).

Programma 3 Samenleving

Sociaal domein

Kerstattentie kinderen € 44.000 nadeel in 2023

Middels de decembercirculaire 2022 zijn er incidentele gelden beschikbaar gesteld voor de bijzondere bijstand. Deze gelden worden volledig ingezet voor zowel de kosten voor de verstrekkingen als uitvoeringskosten voor de kerstattentie voor kinderen in armoede. De uitvoering van de kerstattentie is al aan de gemeenteraad beloofd. Het collegevoorstel over de uitvoering van de attentie volgt naar verwachting medio 2023.

Kinderpsycholoog Stichting Iedereen Telt Mee vanaf 2024 € 20.000 nadeel structureel

Voortzetting inzet kinderpsycholoog door Stichting Iedereen Telt Mee.

Inkoop Jeugd en WMO: (2023: 50.000 (al 25.000 gedekt); 2024 € 62.000 en 2025 € 74.000

In 2023 is het regionale inkooptraject voor 9 contracten gestart. Inzet op deze trajecten maakt onderdeel uit van de reguliere dienstverlening van de SED-organisatie. De wens van de gemeente is om de belangen van Enkhuizen steviger te vertegenwoordigen. Daarom is in de begroting 2023 al € 25.000 vrijgemaakt om meer capaciteit te leveren. Dit kan worden omgezet naar een half jaar inzet van een beleidsadviseur. De bijdrage die nu geleverd wordt is een meerwaarde en levert op wat beoogd: een duidelijke stem en vertegenwoordiging. Om dit voor de complete looptijd van het inkooptraject te bestendigen zijn extra middelen nodig.

Vanaf halverwege 2024 vindt in het traject de omslag plaats naar implementatie. Dit vraagt om een implementatiemanager en inzet van onder andere bedrijfsvoering, financiën en consultants. Dit zijn werkzaamheden bovenop de reguliere werkbelasting en vraagt extra capaciteit en middelen. Implementatiemanagement is voltijd inzet (in combinatie met inzet in de doorontwikkeling van resultaat gestuurd werken). Eerste inschatting van deze kosten voor 3 gemeenten is 200.000 euro voor 12 maanden. Voor de nu geplande doorlooptijd tot eind 2025 betekent dat 300.000 euro in totaal (dus 37%*300.000 euro voor Enkhuzen). Exacte raming en doorberekening kan pas volgen als het plan van aanpak voor implementatie gereed is (eind Q2 2024). Andere kosten die nog worden verwacht in 2023 en 2024 worden gerelateerd aan het inkooptraject en zijn nog niet zijn doorbelast aan de 7 gemeenten. Dit betreft een regionale business controller, communicatiemedewerker en deelprojectleider WMO (laatste is onder voorbehoud). Er is reeds circa 50.000 euro per gemeente beschikbaar gesteld voor 2023. Grove inschatting is dat nog een gelijksoortig bedrag wordt gevraagd voor 2024. (Nb ingeschatte kosten zijn op basis van de huidige planning).

Bijzondere bijstand: (2024: 10.000 euro/ incidenteel).

Bijzondere Bijstand moet minder arbeidsintensief worden toegekend en steekproefsgewijs worden gecontroleerd. We werken vanuit het principiële uitgangspunt van vertrouwen. We achten daarin de verbinding naar Drechterland en Stede Broec in het kader van harmonisatie als belangrijk. We willen vanuit het huidige proces gericht kijken naar verbeteringen voor zowel klant als administratieve lasten. In 2024 brengen we eerst het huidige proces in kaart en geven inzicht in verbeterpotentieel.

Subsidies (2024: 10.000 euro/ incidenteel):

We gaan inzicht krijgen in subsidiestromen, zodat we ze kunnen optimaliseren en toetsen aan de doelmatigheid en rechtmatigheid. Per 2024 krijgen gemeenten zelf de verantwoordingsstaak op dit proces. In voorbereiding daarop moet processen in kaart worden gebracht. Dit wordt in 2023 binnen bestaande capaciteit opgepakt. Naar aanleiding hiervan kunnen keuzes voor verbetering voor de toekomst worden gemaakt. Doorvoeren van deze verbeteringen kan voor 2025 financiële consequenties met zich meebrengen. Tweede onderdeel van de vraag is een overzicht van de verstrekte subsidies in Enkhuzen: wie ontvangt wat en wat wordt daarvoor geleverd. Om dit in 2024 in kaart te brengen is € 10.000 nodig.

Maximale ondersteuning voor verenigingen, vrijwilligers en mantelzorgers (2024: 5.000 euro incidenteel/ 2025 ntb).

Om dit te doen willen we input van onze inwoners vragen. We organiseren een sessie voor de 3 verschillende groepen (3 sessies in totaal) waarin zij kunnen aangeven waar ze behoefte aan hebben en waar onder andere communicatie, regelingen, opleiden, dienstverlening aan de kunnen orde komen. Afhankelijk van de signalen en wensen wordt voor 2025 budget gevraagd om hiervan (een deel) uit te kunnen voeren. Voor het organiseren van drie ophaalsessies is incidenteel in 2024 € 5.000 nodig (locatie, versnapering, communicatie, uitnodigingen, coördinatie, programmavoorbereiding, verwerken van de input)

Verbeterprogramma Jeugdprocessen (2023: € 10.000 incidenteel)

Er wordt een verbeterprogramma ingezet om de doorlooptijden duurzaam binnen wettelijke termijnen uit te voeren. Hiervoor wordt procesregie op een efficiënte manier ingericht met een sterke focus op kwaliteit, doorlooptijd en blijvend 'in control' zijn.

Sport, Cultuur en Recreatie

SPUK IDO € 19.000 nadeel in 2023, doch budgettair neutraal, zie ook baten

Vanaf 1 januari 2023 hebben gemeenten een nieuwe verantwoordelijkheid ten aanzien van de Informatiepunten Digitale Overheid (IDO's). Gemeenten vervullen namelijk vanaf dan een rol als financier van de lokale bibliotheek ten behoeve van de realisatie of instandhouding van IDO's. In de beschikking van 18 januari 2023 van BZK is de specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) vastgesteld op € 19.094,-. Dit bedrag moet worden opgenomen aan zowel de baten als lasten kant (budgettair neutraal).

Baten

SPUK IDO € 19.000 voordeel in 2023, doch budgettair neutraal, zie ook lasten

Voor kosten van Informatiepunten Digitale Overheid wordt een spuk-uitkering aangevraagd.

Onderwijs

Sloopkosten Korte Westerstraat 2 (2023 € 30.000 nadeel)

Al ruim 4 jaar staat de voormalige peuterspeelzaal Pierewiet aan de Korte Westerstraat leeg. In verband met de toenmalige ontwikkeling van dit gebied, zou dit pand worden gesloopt. Nadat de plannen tot gebiedsontwikkeling niet verder concreet zijn geworden is de sloop ook niet uitgevoerd. Het pand en de nabije omgeving verpauperen echter dermate dat sloop op korte termijn verstandig is.

8. Investerings

In de onderstaande tabel worden de nieuwe investeringen en de kapitaallasten daarvan weergegeven. De kapitaallasten volgen op het jaar van de investering.

Pr.	Omschrijving	Investering x € 1.000					Afschrijvings- termijn	Kapitaallasten x € 1.000			
		2023	2024	2025	2026	2027		2024	2025	2026	2027
	2 OVL vervanging lichtmasten					89	40				
	2 OVL vervanging armaturen					83	20				
	2 Kast- en kabelvervanging		70				40	4	4	4	
	2 Kunstwerken staal/composiet					410	60				
	2 Kunstwerken hout					180	25				
	2 Kunstwerken beton/steen					460	80				
	2 Oeverbescherming hout					170	25				
	2 Oeverbescherming kunststof					530	50				
	3 Speelvoorzieningen					70	12				
	2 Hydraulische palen winkelgebied		100				20	9	9	9	
	2 Integraal project vervanging Peperstraat		163				40	10	10	10	
	2 Fietspad Asterstraat	440					40	24	24	24	24
	Totaal investeringen	440	333	0	0	1.992					
	Totaal kapitaallasten							24	47	47	47

Openbare verlichting: reconstructie en kabel vervanging (2024 € 70.000)

Afgelopen jaar hebben we te maken gehad met diverse kast- en kabelnetwerkstoringen. Dit zorgde er voor dat er langere periodes geen openbare verlichting brandde. Het is noodzakelijk dat verouderde openbare verlichting kabels worden vervangen en er kleine reconstructies uitgevoerd worden op de toegangsweg Lindelaan en de Dreef. Om zo de openbare verlichting veilig en verantwoordelijk te laten branden en te bedienen. In 2024 wordt een eenmalig investeringsbudget aangevraagd voor het reconstrueren en vervangen van de openbare verlichting.

Hydraulische verkeersinstallatie winkelgebied (2024 € 100.000)

Op verzoek van de winkeliers en ter bevordering van de (verkeers)veiligheid wordt in het westelijke deel van het winkelgebied een hydraulische installatie gerealiseerd. Voor de realisatie van deze installatie zal subsidie worden aangevraagd.

Integraal project vervanging Peperstraat (2024 € 163.000)

Naar aanleiding van uitgevoerde inspecties aan de riolering is gebleken dat de riolering in de Peperstraat moet worden vervangen. Ten gevolge van oppervlakte schade door gasvorming in de riolering. T.b.v. het integraal aanpakken van de straat is er een investeringsbudget benodigd van € 163.000 voor de herinrichting van de openbare ruimte. De raming is opgesteld in integrale afstemming met de disciplines Wegen, Openbare Verlichting, Verkeer. Tijdens het burgerparticipatietraject moeten klimaatmogelijkheden en behoeftes in beeld gebracht worden. Voor de discipline Riolering is het benodigde budget beschikbaar vanuit het GRP 2022. Om werk met werk te verrichten is benodigde budget nodig voor de uitvoering van de Peperstraat. Bij de uitvoering wordt de Werknotitie Enkhuizen (HZA) in acht genomen. Zonder het benodigde investeringsbudget wordt alleen het riool vervangen.

Fietspad Asterstraat

Op 28 september 2021 is een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld voor het uitwerken van de plannen voor het verbeteren van de verkeersveiligheid van en naar het Recreatieoord Enkhuizerzand (REZ) door de aanleg van een fietspad. In overleg met de bewoners zijn de plannen verder uitgewerkt. Separaat worden de diverse benodigde vergunningen aangevraagd. Vanwege de aanwezigheid van de ondergrondse infrastructuur moet het fietspad worden uitgevoerd in tegels.

De werkzaamheden zullen in 2 fases worden uitgevoerd. De eerste fase betreft het verbreden en voorbelasten van het dijklichaam. De tweede fase betreft de aanleg van het fietspad.

De kosten voor de aanleg van de verkeersveilige fietsverbinding (fase 1 en 2) worden geraamd op € 440.000 excl. BTW. Voor dit project wordt een subsidieaanvraag Kleine Infrastructuur gedaan bij de Provincie. Voor deze investering wordt separaat een voorstel aan de raad voorgelegd.

9. Geraamde ontwikkeling Reserves

In onderstaand overzicht wordt de geraamde ontwikkeling van de reserves weergegeven.

Omschrijving	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
ALGEMENE RESERVE:					
Algemene reserve	2.779	2.779	2.779	2.779	2.779
Reserve Weerstandscapaciteit	2.060	2.060	2.060	2.060	2.060
Bouwgrondexploitatie	250	250	250	250	250
	5.089	5.089	5.089	5.089	5.089
BESTEMMINGSRESERVES:					
Verkiezingen	0	0	0	0	0
Parkeerbonds	11	11	11	11	11
Onderhoud kapitaalgoederen	2.939	2.927	2.916	2.904	2.893
Stadsuitleg	174	174	174	174	174
Klimaat en duurzaamheid	245	245	245	245	245
Volkshuisvestingsfonds	296	296	296	296	296
Aanleg glasvezelnetwerk	664	664	664	664	664
Huisvestingsvoorzieningen onderwijs	211	768	1.464	1.657	1.850
Sociaal Domein	939	924	924	924	924
Kunst- en museumbelid	60	53	46	39	32
Cultuurfonds	0				
Erfgoed projecten	0				
Oekraïne	1.903	1.903	1.903	1.903	1.903
Dekking afschrijvingslasten	739	706	673	640	607
	8.181	8.671	9.316	9.457	9.599
TOTAAL RESERVES	13.270	13.760	14.405	14.546	14.688
Mutaties Algemene Reserve 2023					
saldo 1-1-2023	2.201				
Toevoeging Jaarresultaat 2022	6.028				
Overheveling 2022--2023	-1.742				
Begr 2023 naar reserve weerstandsvermogen	-286				
JR 2022 naar reserve weerstandsvermogen	-194				
JR 2022 naar reserve Sociaal Domein	-372				
JR 2022 naar bestemmingsreserve Oekraïne	-1.921				
JR 2022 eerste tranche energietoeslag	-550				
Contractbesprekingen REZ	-166				
Parkeren	-60				
Paddelbanen	-50				
Florapark Westeinde	-109				
saldo 31-12-2023	2.779				

10. Subsidieplafonds

Overzicht subsidieplafonds gemeente Enkhuizen VJN 2023 / Kadernota 2024:

Door de subsidieplafonds bij de Kadernota vast te stellen bereiken we dat de subsidies correct in de Begroting van 2024 worden opgenomen en dat de gemeente een argument heeft om subsidies eventueel op financiële gronden af te kunnen wijzen. Het moment van vaststelling van de Begroting is daarvoor te laat.

Overzicht subsidieplafonds gemeente Enkhuizen 2024		
Subsidieregeling	Subsidieplafond 2023	Subsidieplafonds 2024
1. Onderwijsbegeleiding	20.252	21.690
2. Voorschoolse Voorzieningen	69.525	24.074
3. Jeugd in Enkhuizen	483.814	561.688
4. Cultuureducatie en –participatie Jeugd	182.172	170.993
5. Vrijwilligersondersteuning	40.305	42.639
6. Enkhuizers voor Elkaar	7.600	10.678
7. Openbaar bibliotheekwerk	297.966	327.580
8. Projecten Amateuristische Kunstbeoefening	12.241	15.500
9. Podiumfunctie en programmering	66.549	62.653
10. Beheer maatschappelijke accommodaties	885.305	950.626
11. Geestelijke gezondheid	27.156	29.084
12. Enkhuizen Sociaal	154.230	166.166
13. Sport en Bewegen	83.517	89.448
14. Overstijgende coördinatie mantelzorgondersteuning	10.455	11.197
15. Kwetsbare inwoners met licht verstandelijke beperking, sociale en/of psychische problematiek	31.058	33.263
16. (School)maatschappelijk werk	238.609	191.407
17. Stads promotie	112.047	117.810
18. Evenementen	55.500	76.474
Totaal	2.778.301	2.902.970

Toelichting op subsidieplafonds

De indexering van subsidies is voor 2024 vastgesteld op 7,1%. Verder hebben er binnen de afzonderlijke plafonds in verband met onder- of overbenutting budgettaire wijzigingen plaatsgevonden om zo beter aan te kunnen sluiten bij behoefte van organisaties in de gemeente. Zo is de verlaging van het plafond onder regeling 9 bijvoorbeeld toegevoegd aan het plafond van regeling 18. Ook zijn er lagere plafonds opgenomen voor de regelingen 2 en 16, omdat onderdelen binnen deze regelingen, o.a. het schoolmaatschappelijk werk, worden ondergebracht bij Stichting Iedereen Telt Mee. Tevens heeft er ten behoeve van het Welzijnswerk Enkhuizen (Welwonen) een correctie plaatsgevonden (o.a. door gestegen loonkosten), zodat de (subsidie)afspraken op adequate wijze kunnen worden uitgevoerd.